

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminica, Foi'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tiere esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatoria.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 73.

Brasovu 2 Octobre 20 Septembre

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Ex ore tuo te judico.

Sub titlu: „Gazet'a Trans.“ ca acusatoriu!“ vine „Kol. Közl.“ in Nr. 107 din 11 Sept. a. c. si dice, ca „Gazet'a imbia pre altulu cu seau-nulu acusatiloru“, (ore celu dela Muresiu Osorhei?) Ori se mai pregatesce si altulu din gratia urei si persecutarei nationali?), dupa aceea se incerca a refrange cele ce i s'au spusu in Nr. 65 a „Gazetei Trans.“ in articlulu „catra adres'a lui K. K.“ si ca lupulu imbracatu in pele pe mnelu vrea se arête, ca elu cu partit'a lui suntu liberali si nici in minte nu le ambla a rapì limb'a si nationalitate dela poporulu romanu etc. Cele inse ce le aduce de nou inainte spre a convinge pre cetitorii sei, ca nu „Gazet'a“, ci elu (K. K.) a scrisu adeverulu, dovedescu indestulu, ca ce amicu e densulu alu natiunei romane; precum si ca in catu e aplecatu a culege informatiuni in cause asia delicate nu numai din corespondintiele unoru „hobortosi de ai lui“ cum numesce elu pre romanii“, cari mai tienu la semtiulu de nationalitate, ci si din alte tiparite, cari pentru ori ce omu cu caracteru trebuie se afle mai multu crediamentu, decatcorespondintiele unoru „hobortosi“ neprincipatori de limb'a romana si — poate si reutatiosi.

Se ne uitamu mai de aproape in ochii lui K. K.! si se vedemu, care e acusatoriulu, elu ori Gazet'a?

Dara K. K. numesce pre „Gazet'a Trans.“ acusatoriu, pentru ca a reimprinsu insinuatiunile facute de K. K. in Nr. 98 in contra adunarei gen. din Siomcut'a, si a disu ca: nu romanii ci elu (K. K.) prin articlulu seu agităza — si strica bun'a intielegere intre poporele conlocuitorie; — apoi éca K. K. dupa propria -si judecata a voitu se acuse (pre intieligent'a romana dela adunarea din Siomcut'a) candu a scrisu cele din Nr. 98 alu seu! Ca dara Gazet'a e acusatoriu, pentru ca fara de a scorni neadeveruri dice, ca K. K. prin articlulu seu plinu de neadeveruri acitia ura intre natiuni etc. cu atatu mai tare trebuie se se numesca K. K. acusatoriu, candu parte prin insirarea de neadeveruri, parte prin intortocarea celoru intemperate vrea se arate, ca romanii suntu aceia, cari verba penlinu in miere si nu lasa poporulu a traii in pace etc. — Ti-ai scosu ghiarele din sacu dle „K. K.“ prin titlulu articlului dtale din Nr. 107! Acuma vedemu bine ce ai voitu prin articl. dtale din Nr. 98. — Vedemu si scimu, ce mai nainte numai amu crediutu! Ci se trece mu la articlulu insusi!

Gazet'a nu numai ca a negatu, ca se fia drepte cele ce a scrisu K. K. in Nr. 98 alu seu, ci spre a dovedi, ca K. K. a scrisu neadeveruri si provocatu la „Actele adunarei generali“. Si ce dice K. K. in Nr. 107? — Dice, ca elu nu crede Gazetei, ca scie cine e Gazet'a, ci crede corespundintelui seu, pre care lu numesce hiteles (autenticu)! — Orice omu nepreocupat trebuie se verba dara, ca lui K. K. nu i pasa se afle adeverulu, ci lui ei placu numai cele ce i a scrisu corespondintele lui (lupu incalciat); pentru ce? pentru ca acele suntu forte bunu materialu de asi puté implini poft'a de a calumnia! Asia credemu noi, ca altfelii si-ar' fi luatu ostenel'a a se informa si de catra altii. Cu ast'a nu a avutu destulu, ci vine acum si sucesce si intortoca cele ce s'au disu in Gazeta, — concedemu inse si potinta, ca dor' nu le au priceputu, precum nu a priceputu nici corespondintele lui celu hiteles cele ce s'au vorbitu la adunarea din Siomcut'a, ca altfelii nu potea se scria ce dice „K. K.“, ca i a scrisu, — seu ca apoi e forte malitosu corespondentu.

Noi nu amu disu, ca K. K. e inimicul poporului, ci amu disu ca aristocrati'a, alu carei organu e „K. K.“, e inimic'a poporului. Cum

ca K. K. e organulu partitei deakiane, pre care o numesce liberale, se poate, dara ast'a nu eschide se nu pota fi organulu si alu aristocratiei, — era liberalitatea acestie catra poporu e cunoscuta pana si in diet'a din Pest'a. — Iubirea de adeveru a lui K. K. se vede mai incolo si din acea, ca pana candu noi amu vorbitu de poporu (plebs dupa limb'a legiuitora ardelenesca). K. K. dice, ca amu fi numit partit'a, alu carei organu e K. K., inimic'a natiunei intregi, nu numai a romanilor, ast'a n'amu dis'o, nici nu o vomu dice, pentru ca nici ca e asia. Cu tota ca cunoscemu dicatur'a: „Aethiopem lavare“ (indesertu speli pe arabu) si scimu inainte, ca nu lu vomu puté spala pre K. K. la ochi, ca se verba mai bine decat cum i a aratatu corespondintele lui celu hiteles, ori si la cine ne vomu provocá, deca nu vrea se credia la „acte“ si cu tota, ca nu avemu ce se i spunem decat ca noi nu i credem corespondintele lui K. K., ci credem actelor si stamu pe lunga tota ce amu disu; si ca pre K. K. l'a informatu reu corespon. lui, totusi nu putem se trece in tacere unu nou adeveru, cu care vrea se amagesa pre blandii sei cetitori. — Dice, ca intr'unu to astu'sa disu, cumca „romanii numai bataliei dela Solferino si Königgrätz au de a multumí libertatea loru“ ast'a nu s'a disu, si s'au disu urmatorele: „In an. 1848 s'au ruptu catusiele de pre corporile nostre, dara spiritulu a remasu incatusiatu si numai dupa batalia dela Solferino — de Königgrätz nu a fostu vorba de felu*) — a capetatu si spiritulu unu sboru mai liberu etc. Ast'a e hiteles, nu ce a scrisu corespondintele hiteles. — Nu libertatea dara — despre care nu poate fi vorba, ci desvoltarea spirituale a fostu obiectulu acelui toastu, care desvoltare si-a luatu inceputulu cu inintiarea Asociatiunei, pentru a careia intarire s'a redicatu toastulu intru indelung'a vietia a imperatului etc.

Incheiamu cu acea, ca cu unu omu care nu crede decat numai ceea ce i scrie corespondintele lui hiteles, de si din isvor autentice — nu hiteles — s'ar putea convinge, ca i a scrisu neadeveruri, — nu vomu mai schimbà vorba in vieti a nostra. — Nu vomu mai aruncá mazere in parete! Ci spunem unadata pentru totudéun'a, ca noi inca nu i vomu crede, ca ne vrea binele! Adio!

Ba totusi inca un'a de remasu bunu! Ore nu e malitia domnule K. K., candu in finea articlului dtale mai amintesci si despre adunarea din Clusiu si dici, „ca acolo s'a apelatu la „Reteditu“ si s'a disu, ca tiéra e a romanilor si celialalti suntu venetici usurpatori“. — Vedi aici era sucesci si intortoci, — firesc ca se domolesci spiritele si se dovedesci amicitia?! — „Retezatulu“ s'a amintit, ca martoru, ca romanulu nu a fostu trandavu in resboiu etc. Si ore nu e asia? Cu cine a eluptat Ioane Huniadi mai multe din victoriile sale? Ore nu si cu romani, cu cine s'a aperat patria acest'a de tuici si de tatari etc.? Ore nobilitarea atatoru mii de romani; insusi prin principii vostru nationali nu dovedescu, ca romanulu nu a fostu lasiu? — Corespondintele dtale poate -ti va fi scrisu altfelii si dta ei vei crede mai bine lui! Fii sanatosu, credint'a ta se te mantua.

Blasiu 28 Sept. Domnule Redactoriu! In urma ajunseram a acelu momentu dorit acum de dieci de ani, ca se vedemu sinodulu besericsei nostre convocatu!

„Gazet'a“ aduse in dilele trecute scirea, ca aici se urmeaza lucrarile pregetitorie pentru sinodu, si mai curendu decat amu fi cugetat dupa statulu lucrureloru urmă circulariulu conchiamatoriu, carele asia suna:

*) Cum ar' fi si potutu fi vorba de Königgrätz, candu noi de atunci nu amu facutu nici unu pasiu inainte? —

Nr. 1880—1869.

Onorate in Christosu frate!

In legatura cu cerculariul nostru emanatu la 20/8 Aug. a. c. Nr. 1494, in carele incunosciintiandune voi determinata de a tiené sinodu diecesanu resp. archidiecesanu, amu fostu apromis, ca timpulu tienerei acelui se va incunosciintia mai tardi, nu intardiamu a aduce la cunosciintia fratierelor vostre a tuturor, ca noi de dupa cumplirea tuturor cercustarilor amu gasit in Domnulu de a defige diu'a deschiderei sinodului amenintu pre diu'a 20/8 Oct. a. c.

Dreptu aceea, dupa ce la acelu sinodu, in carele se voru pertracta mai vertosu obiecte diecesane besericesci, au de a luá parte numai preoti diecesani, se lasa fratierelor vostre, ca potendu fi mai curendu, sub presidiul protopopului seu a v.-protopopului, respective a administratorului oficiului protopopescu respectivu, se se tienă unu sinodu eparchialu, in carele se se aléga unu representante alu clerului eparchiale, carele un'a cu protopopulu seu v.-protopopulu respective administratorului oficiului protopopescu se vina la sinodulu archidiecesanu, asia ince ca pre diu'a 19/7 pre la media, mai tardi pre 2 ore dupa media se se afle aici in Blasiu, ca asia pre 3 ore dupa amédia se poate sta si facare inaintea comisiunei verificatorie. In privinti'a speselor de calatorie, si de alte plese, de cumva ar' aduce necesitatea cu sene a le luá anticipat, se va poté face provisiorie din vistieri'a besericilor, seu in casu de lipsa prin repartitiune, dar' in tota intemplarea cu cea mai mare parsimonia, in carea privintia mai apriatu se va defige in sinodu cinosur'a, ce va fi de observatu facia cu spesele recerute.

Dandu-se binecuvantare archierescu si oftanduve ajutoriulu Domnului in tota. Remanemu in curile castelului nostru.

Blasiu 25/13 Sept. 1869.

Binevointe

Ioane Vancea m/p.,
archieppulu si metropolitulu de
Alba Iulia.

Dintr'ensulu se vede, cumca

a) la sinodu suntu conchiamati protopopii cu cate unu preutu alesu de preutii fiacarei eparchie;

b) alegerea nu este restrinsa la preutii din tractu, ci poate fi alesu oricare preutu din archidiecesa si deca nu functioneaza in tractulu seu eparchia aceea, ci aria ore-unde in archidiecesa. Cerculariul cere numai aceea, ca alesulu se fia „preutu diecesanu“!

c) in sinodu „se voru pertracta mai vertosu obiecte diecesane besericesci“, spresiunea e atatu de ampla, incatu nu este obiectu referitoriu la diecesa nostra cea derangiata, carele se nu se poate subsumata. Fara indoiela ince fiindu se fia a-cestu sinodu unu felu de pedum positio in usulu unui dreptu subrasu acum de multu, nu se voru poté luá inainte, decat obiectele cele de necesitate mai urgenta si cu desclinire se speréza, cumca sinodulu intru antaiu va plen punctulu alu 8 alu conditiilor de alegere, pentru la laicii se se impartasiésca la pertractarea negotialoru besericesci si scolastice in mesur'a cuvenita loru, — si si asia beseric'a in fapta se fia a tuturor ca toti se aiba indemnii a grigí de crescerea si inflorirea ei.

— o —

De pre valea **Buiei** 26 Sept. 1869.

Domnule Redactoru!

Crediu, ca voiu face unu servituu bunu, deca ast'a ocasiune -ti voiu scrie ceva si despre afaceri, ce atingu vieti a nostra besericescu si scolastica. Protop. Sibiului R... s'a indatinatu, de regula in totu anulu a-si visitá parochiele resp. Acest'a n'a pregetatu a o face si in astu anu, amblandu din parochia in parochia. Si ce poate fi

scopulu atarei visitatiuni? Scopulu e, nu numai de a cercă după portarea parochilor resp., nu numai de a vizită besericile de a cercă protocolele oficiose, matricolele, cum si de a scontă socotelele besericesci, ci mai, mai alesu e de a veni în atingere cu poporul si de alu indemnă că se-si iubescă beserică si scolă, pentru care, că factorii principali ai relegiositii, moralitatiei si binelui nationale, se fia gata a aduce orice sacrificia. Că martore visitatiunei facute in 20—25 Sept. a. c. in parochiele de pre la noi, potu se constatezu, ca prot. R. si-a implinit cu tota scumpetatea si totu zelulu frumos' ai si important'a misiune. Nu numai n'a indemnăt prin vorbiri ocazionali, pre representantiele bes. resp., că prin orice sacrificia se ingrijescă că besericile se se conserve in stare buna, se se faca reparaturele necesarie, la timpul seu, dar' cea mai deosebita atentiune a pus'o in respectul scolelor popularie; fiindu ca, precum se scia din tristele experientie mai de tōte dilele, poporul inca nu e de ajunsu petrunsu generalmente despre important'a causei scolastice, ér' pre alte locuri lipsescu si conducatorii destepiti si petrundietori ai poporului: susu-numitulu d. prot. si-a datu tota potentioa silintia a capacitate popularu, indemnandulu, că pre unde suntu edificia de scola, se se nevoiescă ale conservă in stare buna, si ale provedé cu recusitele necesarie, ér' pre unde nu suntu, edificia de scole, se se faca numai de catu; totuodata s'a facutu cunoscuti §§-ii din legea scol. din an. 1868, după care parentii, cari nu -si voru tramite pruncii regulatu la scola, se voru pedepsi conformu legei, cu pedepsa in bani dela 50 cr. pana la 4 fl.; totuodata li s'a spusu, ca cursulu scol. are se tienă 8 luni, ér' pre docenti i a indetoratu a propune tōte obiectele de invetiamentu prescrise prin § 11 a legei scol.

A aratatu in fine, representantieloru bes. de facia, ca cestiunea scolelor popularie, fiindu o cestiune vitale pentru cultură si buna stare a poporului, cum si pentru prosperarea relegiositatiei si moralitatiei, trebuie imbracisata cu tota caldura; si fiindu scolile noastre degia confesionale, numai asia potu se se sustiena pre viitoru, déca se va satisface pre deplinu §§-loru respectivi din legea scol. din 1868, le-a impusu seriosu la anima, că se se straduésca a satisface legei in tota privintia, ca-ci altfelii lenevinduse a-si implini detori'a sacra, celi nepasatori si cerbicosi voru avé se-si dè séma nu numai inaintea lui Ddieu si a mai marilor, ci si inaintea tribunului nepartialu alu natiunei si alu posteritatiei. .d.

Progresu in maghiarisare.

Cugeri 14 Sept. 1869.

„Progresu din tōte laturile, progresu in tōte partile, progresu numai si numai preste totu, dar' nu in Ungari'a, pentrua acésta nu are lipsa de atare, fiindu si asia extra Hungariam non est vita etc.“ Aceste suntu cuventele inceputorie ale unui articulu in „Concordia“. Aceste cuvinte potu se fia seriose; — in cea mai mare parte a loru diace unu adeveru nedisputabilu — unu adeveru forte eclatantu. — Cumca Ungari'a nu progreséza acésta se pote vedé pre tota diu'a, si acésta o scie ori si cine, — cumca in impregiurari că cele de facia, in impregiurari că acele, candu legea e jocu e numai litera mórtă, nu e modu de progresatu — acésta inca e chiaru. — Se nu cugete inse lumea, cumca Ungari'a séu mai bine dicundu ministeriulu ungurescu din Pest'a, este cu totulu indiferente de orice progresu, de orice natura ar' fi, — nu, din contra elu tinde mereu spre progresu si face neincetatu dispusetiuni de progresu. Si din care parte astépta ministeriulu ungurescu famosulu progresu? Are se fia acest'a progresu in scientia? progresu in arte? Nu pré pré, ci progresu in maghiarisare, acest'a este visulu de fericire, in care se légana domnii unguri — ide'a de maghiarisare cu propagand'a-i pe facia intru adeveru a patrunsn chiaru si pre acolo, pre unde nici nu se visase de candu-i lumea.

Dle Redactoru! Permiteti-mi a vi aduce la cunoștiința unu casu pre catu de infioratoriu si abominabilu pre atatu de nedreptu si insolentu.

Nu departe, ba asia dicundu in legatura ne-midiulocita cu Cugeriulu granitariu diace Cugeriulu nou (Neu-Kudsir). Acésta comuna este locuita pre-

ste totu de lucratori ai balloru erariale, locuitorii ei după nationalitate dōue din trei parti suntu romani curati, a trei'a parte nemti si forte pucini unguri si tigani. — Ide'a de maghiarisare nu s'a pututu da pe facia necaliurea mai inholbata de catu aici.

Locuitorii acestei comune voliendu a-si reorganiză scolă, carea pana acum era sub man'a preotului catolic localu, si care fiindu de nationalitate unguru si necunoscotoriu de tōte trele limbele patriei, au decisu a dá statiunea invetiatorésca in cursu si a aduce unu invetiatoriu, care se cunoscă destulu de bine cele trei limbi pentru a poté coreponde dorintiei tuturor locuitorilor, si a le instruif copii pre fiacare limb'a sa.

Acésta statiune invetiatorésca din comun'a Cugeriulu nou este dotata că ori si care alt'a din Transilvania; de si tota comun'a nu numera 200 nri invetiatoriulu are 400 fl. v. a. bani, 12 stanjini de lemn si cortelu liberu destulu de elegantu. — Concursulu s'a facutu nu sciu prin ce foi, — concurrenti inca au fostu, intre acestia si romani destulu de calificati, pedagogi absoluti si cunoscotori destulu de bine de cele trei limbi amintite că necesarie.

Dar' ce se vedi! Fiindu poterea de a decide intre concurrenti si a alege pre invetiatoriu in man'a directiunei generale a balloru, concurrentii romani se delatura sub protestu, ca nu voru sci perfectu limb'a maghiara, ér' comun'a se trediesce numai de odata cu unu invetiatoriu că din nuori — maghiaru incarnatu, care dupa cum dice, nu o studiatu nici odata pedagogia, si dupa cum se vede nici ca -si pote intipui ide'a pedagogica — totu ce se vede este aceea, ca din limb'a maghiara incolo nu scie nemic'a — absolutu nemic'a, romanesce nu scie nici gangaví bine necum se scie vorbi catu de reu, apoi germanesce ér' asia. —

Intru adeveru dreptatea, déca exista vreo dreptate a ajunsu a fi obiectulu de batujocura, — pretensiunile cele drepte ale locuitorilor suntu derise si calcate in petiōre. Dar' instructiunea la ce va ajunge? Ce prospecte de progresu potu se fia acolo unde invetiatoriulu nu se scie intielege cu discipululu seu, ca-ci unguresce in scola n'are cu cine vorbí nefindu in tota comun'a cu invetiatoriu si popa cu totu mai multu de **6 unguri!!!**

De secura, candu s'ar fi tramsu unu invetiatoriu, care se nu scie de catu romanesce, nu s'ar fi facutu asia mare nedreptate locuitorilor si atat'a dauna instructiunei, ca-ci multiamita ceriului romanii si aici suntu in majoritate preponderanta, ér' nemtii, cari suntu, vorbescu asemenea numai romanesce, ca-ci germanesce nu sciu mai multu decatul „guten Tag“, apoi despre unguri nu pote fi vorba — eli disparu.

Ce se pote deduce din acestu faptu cu séu fara de lege? ce insémna a tramsu unu invetiatoriu unguru, unde nu suntu unguri? nu i acest'a unu modu de maghiarisare? Se pote ca dnii maghiari speréza de aici forte multu, dar' au fostu forte securi de succesu pentru acea au datu numai en bloc cu bat'a 'n balta, dar' s'au insielatu, — eli s'au prea grabit u si grab'a pre semne va strică tréb'a. Pre asta cale maghiarismulu nu va progresá; ér' noi mangaindune celu pucinu cu acea, ca voru fi gresit u acestu pasu, óre candu in entusiasmu séu patrunsi de dorere că adeveratii fili ai acestei patrie scumpe, vomu poté esclamá: Progresu din tōte laturile, progresu in tōte partile — numai in Ungari'a nu — dar' nu pentrua acésta n'are lipsa de atare, dupa enm dice „Concordia, ci pentrua sub jugulu nedreptatei e greu de progresatu. —

Augustu S. Barbatu.

UNGARI'A. Intre nouatatile cele mai picante in tota Ungari'a este schimbarea ministeriului séu mai bine dicundu premenirea lui cu alte persoane, ceea ce dura acum de mai lungu timp, se face si se preface fara a se face corpu. Dupa versiunea nouă si in loculu ministrului Andrassy se

cauta inlocuitoriu; ér' despre c. Mikó si Wenkheim inca nu se sustiene scirea, că voru ca se se, ori sei dimisiuneze.

La ranele deschise in Ungari'a s'a mai adausu si provincialisarea granitiei militaria croato-slavone romane. Consiliulu comunulu din Panciov'a protestase in unanimitate in contra desfintarei pe incetu si cu particic'a a granitiei militaria, pretindendu statu quo, pana ce se va conchama o adunare provinciala; se mai decise a se provoca tōte celealte comune granitiarie séu confiniaria că se se alature la acestu conclusu si se tramita in sensulu acesta o adresa catra Maiestate. — Tōte diurnalele croato-slavone aplauda acésta apucatura, ma diurnalul „Zastava“ mai adauge reflexiunea, ca partit'a nationala e obligata a fi cu tota atentiunea, că din acésta pornire se nu cumva traga folosulu regimulu secretu din Vien'a, ci poporulu serbo-croatu. „Zatocsnic“ intr'unu articulu de fondu face unu apel, pentruca cause de acestea comune se se dechida cu votulu universalu. Asta directiune a serbo-croatilor nu place nisi la unu diurnal maghiaru, fiinduca numai acesta e drumulu, pe care se potinesc politic'a complexului si a suprematiei. Tim-pulu inse multe face si resface. —

Congresulu pentru pace.

Siedinti'a din 17 Sept.,

fù la inceputu secreta, in carea se desbatu starea cassei si modulu primirei membrilor in venitoriu, apoi urmă siedinti'a deschisa.

Bansake Hanke (polécu): De órace lig'a nóstira a prochiamatu principiulu despre nedependinti'a popóraloru, nu pote se lu paraséca nici in caus'a poléca nici in cea orientala. Se afirma, cumca caus'a Orientalui ar' fi lupt'a intre cruce si semiluna, dar' nu e asia, ca-ci astadi nu mai suntu lupte de relegiune; aici inca e vorba numai despre nedependinti'a natiunilor. Despre Austri'a smintescu cei ce credu, ca se guvrna cu principie liberali, ca-ci intr'acésta imperatia domnesce numai o minoritate nemtisca. Principiulu se remana principiu si aici: amu prochiamatu nedependinti'a popórelor. Redandu natiunilor autonomie nationali, jalusi'a nationala delocu va incetá d'a mai fi pedeaca in calea federarei popórelor. Restituirea Poloniei este unic'a stavila ce s'ar opune cuceririlor rusesci. In comitetulu ligei s'au escatu dōue pareri in asta privintia: majoritatea propunea una comisiune carea anume se studieze caus'a poléca; minoritatea, de si este asisderea contraria batalielor, totusi permite dōue resbele, unulu pentru Poloni'a, celealaltu pentru popórele din Orientu.

Sonnemann se supera, ca vede caus'a cehica la ordinea dilei. Precum Franci'a e nedespărtibila, asia si Germani'a, éra Boemi'a mai aparțiene la Germani'a. Bismark lucra prin cechi in Boemi'a.

Montane: Turci'a si Austri'a, suntu amen-doué in agonia de mórtē. Numai diplomati'a tiene sufletul in ele. Ce vomu pune in loculu acestor imperati'i? Despre acésta trebuie se ne ingrijimu, fiinduca diptomati'a nu -si bate capulu cu altu ceva, decatu, cum ar' poté se li dè popóreloru domni. Organisatia cea mai buna este federalismulu. Se se infinitize o federatiune a slavilor de nordu, alt'a a celor de sudu, a croatilor scl. Ungari'a trebuie desfacuta, ca-ci ea astadi nu se ingrijescă decatu numai cum se franga si se maghiarisese pre celealte nationalitati. Propune că lig'a se dechiare simpatia sa pentru nisuntatile popórelor slave, si se-si dechiare despretiulu pentru tirani'a turcesca, austriaci si rusesci.

Bansake Hanke: La cuvintele lui Sonne-mann observu, ca déca lig'a recunoscă principiulu nedependintiei nationale, atunci nu lu pote denegă nisi cehilor.

Vogt: Se simplificamu cestiunea: Cestiunea cehica s'o inlocuim cu „cestiunea existintiei monarhiei austriace.“ Bine dise Sonnemann, ca se nu i facemu lui Bismark indemana, dar' mi se pare, ca nici lui Beust (aplause).

Longuet recunoscă urginti'a causei polece, dar' se teme de aristocrati'a poleclor.

Simon: In asta causa, se speramu dela constelatiunea europénă. Noi se nu provocam batalie, dar' se lasamu că s'o provoce inimicii nostri prin smintele loru.

(Se primește propunerea lui Sonnemann. Alui

Montane se respinge pentru cuventulu, ca acea simpatia se intielege de sine.)

Dupa mediasi se reincepe siedintia.

Quinet: Amici ai libertatii si ai pacei. Doi ani de candu amu apelatu la consciintia umana, si astadi sunteti in numeru frumosu; lumea -si vede reinviarea sa morală. Pace este interesulu numai alu popórelor, interesulu principilor este batalia; de aceea densii arméza popórale, unulu in contra altuia, pe Germania in contra Franciei, pe Rusa in contra Poloniei si pe Francia in contra tuturor. Guvernele nu lucra de catu a mistificá popórele. Responditi inse lumina, si va fi pace intre voi (aplause).

Urméza desbaterea cestiunei sociali. Nu presesta nemica nou. — (Va urmá.)

Cronica esterna.

Citimus in „Monitoriulu“ oficial din Bucuresti: Siedintia publica a societatii academice*).

Eri Dumineca, societatea academica a tienut o siedintia publica. Era o adeverata ferire a vedé adunati la unu locu pe veteranii literaturii romane. Unu publicu numerosu intiesa tote locurile si tribunele din sal'a senatului. Tribuna damelor inca era plina de unu frumosu buchetu.

Din membrii societatii erau presenti: Dnii I. Heliade Radulescu, M. Cogalniceanu, A. T. Laurianu, Hodosiu, Maximu, N. Ionescu, G. Baritiu, Babesiu, Caragiani, G. Sionu, Al. Romanu, Papiu Ilarianu.

La 12 ore, d. Heliade, presedintele societatii, a deschis siedintia.

D. Laurianu, secretariul generalu, a citit reportul despre lucrările societatii in acésta sesiune. Scirile cele mai imbucuratore pentru romani. Dictionariul limbei noastre in lucrare, si unu adeverat monument literar! Cuvintele din tote partile locuite de romani, pana chiaru si din Macedonia de unde d. Caragiani a culesu mai multe mii. Apoi gramatic'a de canonicul T. Cipariu, tiparita mai multu de diumatate!

La ordinea dilei era si tierearea discursului de receptie alu Papiu Ilarianu. Pentru cei alti membri, dnii M. Cogalniceanu si G. Sionu, s'au amanatu in sesiunea viitora. Felicitam societatea pentru admiterea acestor somitati. Suntu barbati despre cari totudéun'a se pote dice cu noutate cuvintele exprimate asupra lui Molier, in academica francesa: „Nu lipsiea nimicu gloriei sale, dara lipsiea academiei, neavandu in sinulu seu.“

Discursul dlui Papiu a fostu asupra lui Georgiu Sincai, pariente istoriei romanilor. Fara tema, ca vomu fi acusati de esageratie, sustienemu, ca d. Papiu ne-a datu unu adeverat capu de opera de arta si scientia. Pentru antai'a ora publicul a auditu unu discursu academicu atat'a de isbutit.

Autorulu, in discursulu seu, a probat o profunda cunoștința de legile mersului umanitatii si in acelasi timpu impartialitatea senina a spiritului, care plutesce preste pulberea prejudiciilor si a egoismulu nationalu.

Inainte de a face biograf'a lui Georgiu Sincai, d. Papiu a descrisu, cu cele mai vii culori, storse din documente, epoc'a in care a vietuitu Sincai, si acésta epoca, — dice oratorulu, — „este epoc'a revolutiei francese, a carei opera maréta era reservata, ca totu ce e mare, ginte latine, pentru ei Jupiter a destinat imperiul lui mei, imperium sine fine.“

Intr'unu altu locu autorulu dice:

„Pe candu revolutiunea cea mare, la apusu, returna sistem'a milenaria a trecutului si proclama principiile libertatii si egalitatii ómenesci, in Austria si mai alesu in Ungaria si Transilvania, dupa mórtea lui Iosifu II. reformele lui cele cadiute provocasera o reactiune incordata, aristocratica si feudală. Ungurii, natiune aristocratica, care in nici unu casu nu puteau se simpatize cu o revolutiune democratica, cereau cu inversiunare restabilirea constitutiunei loru feudale ce era se o sfarme de totu Iosifu imperatulu. In tota Ungaria si Transilvania nu se ivi intre unguri unu singuru apostolu alu dreptului egalu“, dice ungurulu Kóváry.

*) Dupa una tacere obstinata si misterioasa a celor mai multe diuarie moldavo-romane observata asupra lucrarilor societatei academice, in fine „Monitoriulu oficial“ Nr. 203 din 16/28 Sept. rupe tacerea in modu surprinditoriu si forte placutu. Acésta voce a „Mon.“ va preface in fumu tote fai-mele deserte respondite asupra acelui institutu de eruditii. — Red. Gaz.

Revolutiunea francesa, constata acestu unguru, nu gasi simpatii decat la romanii Transilvaniei. Aceasta, petrunsi de principiile lui Iosifu si ale revolutiunei, se prezinta la anulu 1791 inaintea imperatului si a dietei din Clusiu cu acelu famosu si pururea neuitatu actu alu natiunei romane, prin care pretindu restabilirea romanilor, vechilor coloni ai lui Traianu, in usulu tuturor drepturilor nationale, de o potriva cu celelalte natiuni ale tierei, invocandu ei singuri, in resaritulu Europei, drepturile omului si ale cetatiénului: *pura et simplicia tum hominis tum civis jura.*“

Actulu acesta fuse respinsu cu puteri unite de unguri si nemti. Dara se afla unu romanu, care lu apera si lu sustine cu energia, acelu romanu este Georgiu Sincai caruia domnul Papiu cu discursulu seu, ei a inchinatu prinoșele recunoșintei romanilor.

Dupa aceea domnul Papiu arunca ochirile petrundietorie ale geniului preste tote partile locuite de romani. Ne aréta falang'a apostolilor, cari propagau in resaritulu latinu principiile sante, cari fremantau apusulu latinu. Trece pe dinaintea nostra umbrele martirilor si apostolilor de preste Carpati, umbrele savantilor din Macedonia si umbrele luptatorilor reinviarei simtiementului nationalu din România.

Domnul G. Baritiu a respunsu la discursulu domnului Papiu, prin cuvinte pline de simtiementu, sciintia si elocintia.

Publicul a manifestat, prin cele mai vii urari, recunoșintia sa societatiei academice pentru zelul si intieligintia ce a desvoltat ca se implineșca o misie atatu de inalta si in fructulu careia este germinulu unitatii romane prin limba.“

Discursu asupra tragerei la semnu. Armele si calitatile romanilor apreciuite de straini.

Romanul e mare.

(Capetu.)

Unde-i arculu si sageta? Ne mai intréba poetulu. Timpurile s'au schimbata. Eta in locu pe arcu si sageta mii de pusti stralucesc in manele noastre! — Hei domniloru, nu de astadi cultulu armelor -si are unu altariu cladit in animele romanilor. Cine scie unde s'ar fi opritu destinele natiunei noastre, déca totu cu focul cu care amu manuitu armele, in timpii cei mai grei de ispita ce a putut cercá omenirea (in timpulu evului mediu), ne-ar' fi permisu vremile se manuim condeiulu, se ne inventiam si se ne desteptam mintea. Se ne fia dar' acésta de proba, si astadi candu mii de scoli ne suntu deschise, candu mii de tiente stau redicate pana prin catunele cele mai obscure, se redicam susu ochii sufletului si fiacare se depunem juramentu in adenculu consciintiei noastre: se juram ca vomu lucra! In trecutu se cautam secretulu institutiunilor noastre, a actiunilor noastre; fara densulu (trecutulu) este necorecta judecat'a noastră, insasi anim'a in unele momente slabesc din inspirati'a sa. „A nu sci ce s'a intemplat inainte de a fi nascutu, este dice unu inventiatu alu vechimei (Cicero), totu aceea ca candu ai fi necontentit pruncu; ca-ci ce este vrest'a omului, déca memor'a faptelor noastre nu s'ar uni cu vénurile cele mai dinainte?“ — Asia, dnii mei, a nu sci ce s'a petrecutu inainte de noi, la strabani si parintii nostri, a nu sci institutiile, faptele, gloria nostra nationala, insemnéza a remané continuu prunci, insemnéza a privi pe dusmanii natiunei noastre cum -si ridu de noi, fara a i lovi cu o colona de fapte, de merite inaintea carea se-si plece fruntea, se amutesc, se se deconcentrete la sgomotulu consciintiei ce se destépta in adencimea sufletului acestui poporu. Mare, dă! a fostu poporul romanu; numerose au fostu armiile sale. Ascutati ce ne spunu cronicile tierei: „Puterea armata a Moldovei pe candu era libera, era de 70.000 si de multe ori pana la o suta mii de ómeni (magasinu istoricu. — Balcescu). — Puterea armata a Moldovei ca si a tieri romanesci se osebea in ostasi cu léfa (armat'a) si ostasi de scutela (militile). Er' la trebuinta se facea redicarea glotelor dupa cum istoria ne o arata in mai multe casuri (magasinu istoricu. — Balcescu). Vedeti dar', catu de vechiu este la noi spiritulu armelor. Noi dintre tote natiile Europei amu fostu cei d'antai, cari amu avutu armata regulata: moldovenii la 1400 sub Juga-Voda si muntenii la 1410 sub Mircea celu mare. Instituti'a gardilor, a militilor, a tragerei la semnu, nu suntu decat ramuri ai sufletului celui mai vitejescu ce de vénuri este zemislitu in consciintia nemului romanescu; de aceea romanii le iubescu cu focul suntu alu animei, precum unu tata imbracisiéza cu transportu pe copiii sei reafati.

Nu suntu decat numele, care ne despartu in organisati'a nostra de astadi, de cea a parintilor si bunilor nostri. Ei numeau: Darabani, Calarasi, Pantieri, Fustasi si Puscasi, ceea ce noi numim: infanterie, cavalerie, artillerie, granitari etc. Mili-tiile strabunilor nostri erau arangiate pe capitani, dupa cum ale nostre suntu asediate pe judecie; si fiinduca Moldova numerá 19 tienuturi pe atunci, de aceea avea 19 capitani, fiacare capitania se impartea in 10 róte si 100 de ómeni erau sub unu sutasiu (N. Balcescu). Totu in militii mai intrau seimenii, cét'a venatorilor, Codrenii, Campulungenii, Vrancenii, Tighecenii, cari că republicani contribuia si ei cu unu numeru de cea mai alésa calarime si pedestreme. Éta dar' de ce trebuie se iubimu instituti'a militilor, ce s'a infinitatiu prin tote catunele; ea este unu suveniru, o reliquia lasata dela parintii nostri, din acele timpuri frumose candu numai Moldova si numai óste curata putea se redice pana la 54.000 ómeni (Cantimiru).

Acum dloru, dupa ce vediu ramu organisati'a si traditi'a nostra pentru spiritul de armare, datimi voie a ve spune in cateva cuvinte armele cu care romanii capatara in campulu luptelor laurii biruintilor: „Armele moldovenilor erau că si ale muntenilor arculu, suliti'a, securea, sabia, palosiulu, maciuc'a, pusc'a, care la densii se numea sanetia etc. In resboiele nationale se slujea cu cōse, topore. (Art'a militară la moldoveni de Nic. Balcescu.) etc.

Arculu, dice Cantemiru, lu intindu forte bine, si se pricepu a purta suliti'a, dar' cu sabia totudéun'a facu mai multa isbanda.

Predilecti'a, gustulu ce gasiea romanii pentru arme, a trecutu in cantecile nostre de vitejie, in balade. Éta ce frumosu cantecu gasim in colecti'a de poesii ale dlui V. Aleșandri. Balad'a pôrta titlu: „Stejarulu si Cornulu“, adica 2 arbori din cari romanii -si culegeau mai cu séma armele lor nationale: maciuc'a, busduganulu, arculu:

— Frate, frate de Stejaru!
Lasame se tau unu paru
Se-mi facu osie la caru.

— Fratiore Romanasiu
Voiosu parulu dati-l'asi
Déc'ai face tu din elu
Ghioga mare nestrujita
Cu pirone tientuita.

Si cu dens'a de-ai lupta
Se aperi mosi'a ta.

— Cornule ce nu te indoi
De-o créngă se te despoi
Se-mi facu prajina de boi?

— Fratiore Romanasiu
Créng'a lunga dati-o-asi
Cá s'o faci arcu de resboiu
S'alungi Lesii dela noi.
Lasa boii, fratiore,
Si te da la venatore,
Ca nu-i timpu de plugarie
Si e timpu de vitejie.

Auditi cum romanulu scie se faca abnegatiune, se lese interesele personale, se-si lese, carulu, boii, plugulu candu mosi'a, patri'a sa, era in periculu, candu dusmanii fia acia Lesi, séu alti fiori de barbari, indrasneau se tréca preste hotarulu mosie? Si apoi éta cum respundeau romanulu dupa atunci la observati'a, la apelulu codrilor, adica a tribunilor, a siefilor sei:

— Codri, codri, me giuru eu
Se ucidu cu bratiulu meu
De totu Cornulu unu dusmanu
De Stejaru unu capitana.

Nu credeti inse, ca acestea erau numai vorbe. Cititi istoria: Spuie ungurii ce au patit la baia? intrebati pe Lesi cine au aratu dumbrav'a rosia? cu 47.000 ómeni n'amu stinsu noi 120.000 turci in cotulu Berladului la 1473? Cu 12.000 n'amu implutu noi Valea-Alba de ósele a sute de mii musulmani? La Calugarenii cu 16.000 si turci de 12 ori mai numerosi, n'au dovedit romanii cine suntu si cum sciu se-si apere mosi'a? N'au dovedit, ca cantecul loru nu era numai vorba, ci fapta? — Afle dar', cei cari au indragitul mosi'a nostra, ca noi cesti de astadi déca nu mai avemu ghioga si arcuri, avemu inse semnele puse si vomu sci a insemná pe ori care ar' fi autorulu cutezare! Se fumu dar' in totudéun'a mandri de traditiunile nostre vitejesci, si cu o consciintia perfectu lumanata se sfidam calumni'a in pulberea despretiului.

Faim'a armelor noastre nu s'a marginitu inse, numai pe scen'a tieri: Parisulu a vediu Oltenii nostri, condusi de unu fiu alu Oltului, de banulu Maracina: Oferindu Franciei in momentele sale de

crisa, bratiulu, bun'a nostra dispositiune pentru sor'a ce ne-a respunsu apoi cu atat'a marenimia.

Éta sub ce frumóse trasaturi descrie ilustrulu nostru poetu d. V. Aleșandri, in poesi'a titulata: „Banul Maracina“, sosirea romanilor la Parisu si intrevorbirea regelui Filipu cu bravul nostru Olteanu:

— Ce voiesci? Regele 'ntréba.
— „Suntu Romanu dela Carpati,
„Si aducu cincidieci de barbati,
„Ce suntu gata cá si mine,
„De-a muri toti pentru tine,
„Aparandu cu bratiulu loru
„Franci'a si-alu ei onoru!

Uimitu Regele — atunci dice:

— „Bunu sositu la noi, voinice!
„Spune noue cine esti?
„In Carpati cum te numesci?
— „Eu suntu Banulu Maracina
„Carui Oltulu se inchina. —
— „Tiene spad'a mea in daru,
„Bravu Marcheze de Ronzar!“

Marienburgulu, departe spre Baltic'a, va spune multu timpu Europei intregi cum 400 moldoveni, la 1422 sub Alexandru celu bunu, luta cetatea cea mai favorabil fortificata de natura si de arta, aparaata de ostasii cei mai vestiti ai epocei de atunci, de: calarri teutoni. Totu cu asta ocasiune istoria ne spune, ca Alexandru tramise si cativa juni nobili spre a le dá ocasiune se invetie maiestri'a armelor. Vedeti si de aici inca odata probatu: insemnatata armelor nostre, si ce grigia puneau Domnii nostri pentru cá se invetiamu maiestri'a armelor, tramitindu anume tineri cá se le deprinda dela ostasii cei mai vestiti de atunci.

Éta pentru ce insusi strainii nu potu se nu esclame, patrunsi de admiratiune, la fiacare pagina din istoria nostra, in care se oglindesc figur'a unui mare erou, unui mare Domn. Din cateva exemple veti intielege ce a fostu fam'a numelui nostru. Nu ve voi citá aici pene ilustre cá a lui Michelet, Quinet, Vaillant, Regneault, care au impodobitu cu cele mai magulitórie elogii laurii vitejilor, ai Domnilor nostri mari. Mi se va dice: limbagiulu sangelui de rasa, a pusu indulgentia in loculu analisei. De aceea ve voi aduce exemple din scriitorii straini chiaru rasei nostre.

Éta cum se esprima ungurulu Dlugosiu, asupra lui Stefanu celu mare:

„Oh! Ce barbatu minunatu! Care nu e mai pucinu decat au fostu vitejii cei de demultu, si de cari atat'a ne miramu, si carele pe vremea nostra atat'a de tare a infruntatu pe turcu, catu se pote dice a fi celu d'antaiu dintre toti principii cati suntu pe lume. Dupa cum judecu eu, prea vrednicu este cá lui se se incredintieze obladuirea lui mei tóta.

Unu scriitoriu polonu din véculu XVI, Oriconie, astfelui apreciéza pe romani:

„Ei suntu ómeni fierosi, inse forte viteji, si numai este altu neamu, care se aiba hotare asiea de anguste, si se se lupte mai multu pentru gloria resbelului, pentru aratarea vitejiei.“

Er' Enghelu, istoricu Sassonu, apretiindu tenacitatea si mandri'a rasei romanului dice ca: „de si romanulu a suferit multe plage, a fostu apasatu si despiciatu de Rom'a, totusi nu incetéza a se numi cu numele genericu de romanu, pentru ca simte inadereru cum i curge prin vine sange de romanu.“

Voiți acum se aveti o idea ce cugeta invetiatii germani, cari nu suntu orbiti de patimi, despre calitatile nostre intelectuale, despre puterea spiritului nostru? Éta aici invetiatulu Hoffmann ce ne spune:

„Ei (romanii) au o pricepera asia de mare, intielegerea asia decisiva, agerime asia de mare, impreunate cu o indemenitate in purtare, cum vedem la romanulu celu mai de rondu si mai neinvetiatu, nu se mai afia nicaire. Acestu poporu instruinduse si aducunduse la cea mai inalta civilisatiune ar' fi potrivitu, se stă in fruntea culturii spirituale a intregei omenirii“. — Auditii romani unde este loculu vostru? . . . in fruntea culturii umane! Auditii cum ve apreciéza ómenii cei mari de sufletu, acei cari redicati mai presusu de cerculu patimilor, sciu, intielegu si judeca dreptu, cu ochiul linistit alu sufletului.

Curagi dar'; la lucru! . . .

Armatice mintea cu luminile cartii; armative

bratiele cu luminele focului, a perfectiunei armelor. . . . Iubiti scól'a, iubiti gard'a, tragedi desu la tienta si vomu fi mari. Dá! Romanii suntu meniti a fi o mare natiune.

Romanii suntu mari prin trecutulu loru vitejescu: Ungurulu Dlugosiu uimitu de colosulu Moldovei (de Stefanu) striga: „ca este vrednicu se i se incredintieze carmuirea intregei lumi.“

Romanii voru continua a fi mari prin cultura: invetiatulu Hoffmann ne ascurta. Ce ne trebuie dar' pentru se fimu, se ne afirmam? . . . Iubire . . . iubire de scóla, iubire de arme. Éta secretulu, éta parghii'a, pe care vomu rediemá liniesta, inflorirea statului nostru.

Intielege-vomu óre? Patrundese-voru romanii de acést'a? . . .

Ah! . . . gandulu meu este grosu de tóte astre priviri; asi dori se rupu velulu ce ascunde viitorul patriei mele; asi dori se fiu macaru unu minutu pe tripodulu Pitiei si se prorocescu tierei si natiie mele sórtele cele mai aurite!

Acestea erau ingrigirile unuia din ministrii de astadi, cu cativa ani inaintea unirei. Anii trecu, multe dile frumóse, multe tulbure vediura romanii de atunci incóce.

Astadi étane uniti; étane liberi in facia' institutiunilor nóstre strabune. . . . Multimea, imbulzirea vóstra romani, in giurulu acestei mire serbatori, este pentru mine unu gagiu puternicu de spre simtiemintele, despre voint'a nostra. . . . Pare ca audu o véce tainica, unu presimtimentu ce me misca. . . . Suntu bataile animei nóstre, miscata de suvenirile gloriei . . . este vécea parintilor nostri ce ne dice: lucrati.

Inca o minuta si voi representanti ai comunelor, voi tragedorilor veti fi chiamati a face o lucrare . . . tragedi, tient'a ve este intinsa. Nu uitati inse, ca mai presusu de tientele comunelor, mai presusu de tientele judecielor, este o tienta mare divina . . . este Romanismulu. Er' mai presusu de premile ce veti primi dela noi, este cunun'a patriei . . . cunun'a unei Romaniae frumósa impletita de némulu romanescu.

Acum inainte de a trage se strigam din a-denculu sufletului:

Traiésca Roman'a si poporulu seu!

Traiésca Carolu I., Domnulu Romanilor!

G. Mihailescu.

Galati 15 Augustu 1869.

Literariu. „ARCHIVU“ pentru filologia si istoria Nr. XXVIII esitu in 15 Septembre cu-prinde articulele urmatórie: Comisiunea filologica din 1860, finea; Documente istorice besericesci; Diplom'a lui Gabriele Báthory din anulu 1609 si dela Gabriele din 1624; Consenmare de carti istorice mai rari; Notitie diverse. Nr. XXIX va aparé in 20 Octobre vechiu a. c. —

Publicam urmatóira: Invitarea la prenumeratiune la diurnalulu politicu septemanariu

„DER OSTEN“, care ese in Vien'a de 2 ani.

Cu 1 Octobre a. c. incepe „DER OSTEN“ unu patrariu nou. Prin energic'a sa intrevinire pentru tóte interesele adeveratu austriace si pentru egal'a indreptatire a tuturor popórelor si-a castigatu pana acum unu cercu mare de cetitori.

„DER OSTEN“ aduce afara de acestea inscintiarile cele mai interesante politice si diplomatice, cari se respandescu din colónele sale prin tóte diurnalele, si cu deosebire impartasirile cele mai bune si mai accurate din Orientu.

„DER OSTEN“ se lupta cu resolutiune pentru impaciuirea si intielegerea cu boemii si polonii si pentru drepturile nationale ale popórelor nemaghiare din Ungaria.

„DER OSTEN“ aduce articuli politici si folietóne, corespondintie originale din tóte locurile principale din intru si din afara, tóte inscintiarile interne si externe, comunicari industriale, repórtele bursei, notitie cursului, inscintiarile de literatura si arta, de teatru si esportu asia, incatul acela, care se va abona la „OSTEN“, va fi totu asia seu mai bine inscintiatu, cá si candu ar' fi abonatu la mai multe foi de di.

Abonatii lui „OSTEN“ primescu afara de a-

cesta in fiacare septemana unu adausu septemanariu literaricu, intitulat:

„Das Wiener Sonntagsblatt“,

care aduce novele, istoriorie, poeme, inscintiari de teatru, de arta si litere, gacituri si charade dimpreuna cu premii pretiose pentru o deslegare perfecta.

Pe langa tóte acestea costa „DER OSTEN“ dimpreuna cu „Wiener Sonntagsblatt“ si dimpreuna cu spedarea

30 numai 1 fl. 50 cr. pe unu patrariu de anu.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoresa in opidu Siomcut'a mare, districtulu Cetatei-de-Pétra, se scrie prin acésta concursu. Postulu acesta e impreunat cu salariu anuale de 300 fl. v. a., cortelu natural, 2 stanjini de lemne, 15 fl. pentru scripturistice.

Doritórele de a ocupa acésta statione se trimita documentele sale la subscripsulu presedinte pana in 6 Octobre a. c. st. n. Se recere conosciint'a limbii romane cá limb'a propunerei, afara de acésta a celei maghiare, germane seu francese; pe langa aceste se potesse, cá si in lucrul de casa si de mana se dè instructiune. —

Siomcut'a mare 16 Sept. 1869.

Vasile Boteano, presedintele comitetului opidanu.

A. Schwarze et Bartha,

piat'a Nr. 16,

recomanda onoratilor sei cumparatori si onoratului publicu depositulu loru bine assortatu de marfa:

materie de cele mai moderne de paletóne, pantaloni si giletce.

Sususcrisisi prin cumparator'a marfei trasa de-a dreptulu dela fabrica cu multa inlesnire si folosu impreunat se afla in placuta posetiune a provedé pe onorabilii sei cumparatori in tóta direptiunea si a le sierbi cu pretiurile cele mai discrete si catu se pote de bine.

Pentru pregatire buna si intetita de vestimente comandate a se face se va porta grig'a cea mai mare si cu tóta solicitudinea, cá si pana acuma.

Totu odata amu introdusa in meser'a nostra nasturii (bumbii) cei de curundu inventati in America, cari nici odata nu se potu rompe. — 5-5

AVISU

celoru in dreptu de a vinde obiectele medicamentale

BALSAM-PRESERVATIVU

uniculu medicamenta escelinte contra spasmurilor, bólelor de stomacu de orice natura, epilepsia, colica repede, diarea, versaturi la femei impovórate, colera, colerina, restaurarea dupa bóle indelungate si regularea organelor mistuitórie, analisata si aprobatu de chemiculu servitiului sanitariu din Vien'a si usatu de multe celebritati medicale.

Se tramite numai la primirea pretiului (pe comunitat) ori la posta (Postnachnahme). Pretiulu unei butelie originale cu capsula de cusotoriu si sigilu dimpreuna cu instructiunea in 3 limbe e 1 fl. 50 cr. In Brasiovu se afla in depusulu centralu in apotec'a lui MILLER la „corón'a de auru“, tergulu pescelui, si la Anken et Comp.; precum si in Bucuresci la d. I. Ovessa negoziatoriu. La apotecarii in: Esseg, Adele Deszathy; in Fagarasius I. Megei, in Sibiu M. Sill si negoziat. I. Thalmeyer; C. Konya in Iasi; Dr. Hinz in Clusiu; Alb. Jeney in Muresiu-Osiorheiu; Paulu Breuer in Lapusiuung; Rud. Smetta in Ploiesci; Cotta et Comp., negoziatoriu in S. Szt.-György si Ioane Ajtai negoziatoriu in Rosia: Aradu F. T. Probst; Alb'a Iulia C. Boosz; Temisiór'a A. Quirini, apotecari; Mediasiu apot. la „corón'a de auru“; Reginu S Dietrich; Sigisiór'a I. B. Teutsch, negoziatoru. 41

CURSURILE

la bursa in 1 Oct. 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 82	cr. v. a.
Augsburg	—	—	119 *	25
London	—	—	122	*
Imprumutulu nationalu	—	—	59	15
Obligatiile metalice vecchi de 5%	—	—	68	15
Actiile bancului	—	—	712	*
creditalul	—	—	260	25